

מי מפחד ממחאה?

במדבר יד' – ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם. ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד. אם חפץ בנו ד' והביא אתנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר היא זבת חלב ודבש. אך בד' אל תמרדו ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וד' אתנו אל תיראם. ויאמרו כל העדה לרגום אתם באבנים וכבוד ד' נראה באהל מועד אל כל בני ישראל.

רש"י - לרגום אותם - את יהושע וכלב. וכבוד ד' - הענן ירד שם.

סוטה לה. - ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים, וכתוב: וכבוד ה' נראה באהל מועד - אמר רבי חייא בר אבא: מלמד, שנטלו אבנים וזרקום כלפי מעלה.

ילקוט שמעוני שלח תשמג' - ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים וכבוד ה', מלמד שנטלו אבנים וזרקו כלפי מעלה, לרגום אותם באבנים ומי הם משה ואהרן, וכבוד ה' נראה באהל מועד מלמד שהיו זורקין אבנים והענן מקבלם, מיד נגלה עליהם הקב"ה בענן שמא יחזרו בהם, א"ר אבא בר כהנא כיון שראו השכינה התחילו מרגמין בהם באבנים, אמר ריש לקיש כיון שנגלה הענן נראו האבנים תלויות בו, באותה שעה אמר הקב"ה למשה מי יכול לסבול כך, עד מתי כך, עד אנה ינאצוני, אכנו בדבר, דברים הם מכעיסין אותי אף אני אכנו בדבר, במדבר הזה יתמו, מי גרם להם שימותו במדבר? שאמרו דברים.

תנחומא שלח ד' - גיבורים היו המרגלים שהיו מוציאים לשון הרע על הארץ...

סנהדרין מט: - משנה. ארבע מיתות נמסרו לבית דין: סקילה, שריפה, הרג, וחנק. רבי שמעון אומר: שריפה, סקילה, חנק והרג. **רש"י** - דווקא נקט סידרא, סקילה חמורה משריפה, ושתייהן מהרג, ושלושתן מחנק, ונפקא מינה למתחייב שתי מיתות דקיימא לן לקמן דנידון בחמורה. **סנהדרין מט:** - סקילה חמורה משריפה - שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודה זרה. מאי חומרא - שכן פושט ידו בעיקר.

שמות יז' - ויחנו ברפידים ואין מים לשתות העם. וירב העם עם משה.. ויצעק משה אל ד' לאמר מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלני. ויאמר ד' אל משה עבור לפני העם וקח אתך מזקני ישראל ומטך אשר הכית בו את היאר קח בידך והלכת.. והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם.. ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסתם את ד' לאמר היש ד' בקרבנו אם אין.

תנחומא בשלח כב' - עוד מעט וסקלוני, אמר משה לפני הקב"ה רבון העולם בינך לבינים אני הרוג, אתה אומר לי אל תקפיד כנגדן כי תאמר אלי שאהו בחיקך, והם בקשו לסקליני, כאן הקב"ה ממיר ומשה מגביה, ובמקום אחר הקב"ה מגביה ומשה ממיר כענין שנאמר ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ויחל משה, אמר ליה הקב"ה למשה כך אתה אומר עוד מעט וסקלוני, עבור לפני העם נראה מי סוקל אותך? התחיל לעבור עמדו כל ישראל לפניו ונהגו בו כבוד ומורא, אמר ליה הקב"ה למשה, כמה פעמים אני מצוה אותך עליהם שלא תקפיד כנגדן אלא הנהיגם כרועה הצאן שבשבילן העליתי אותך ובשבילם תמצא חן וחסד וחיים וכבוד לפני.

במדבר כ' - ויאמר ד' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם. **ילקוט שמעוני חוקת תסוד'** - לא היה לך ללמד ממה שאירע לך ברפידים שאמרת עוד מעט וסקלוני, אמרתי לך למה אתה מקטרג את בני, עבור לפני העם, יעבור מטה זה שבידך, דבר אחר עבור לפניהם וראה שאין עושין לך כלום, ד"א כאדם שעובר לפני התיבה ומתפלל על הרבים.

במדבר לא' - וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדין לתת נקמת ד' במדין.. וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה.. **רש"י** - להודיעך שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל, עד שלא שמעו במיתתו, מה הוא אומר? עוד מעט וסקלוני, ומשמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין, לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן.

רש"י - שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו **נשלחה אנשים לפנינו**.. ומשה נמלך בשכינה. אמר אני אמרתי להם שהיא טובה.. ח"הם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשוה. כלם אנשים - כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו.

מגיד מישרים 'שלח' לרבי יוסף קארו זצוק"ל - כי כוונת משה רבנו בשילוח המרגלים הייתה שהם יחזרו ויספרו בשבח ארץ ישראל ומעלותיה, ואז יעוררו בלבבות של ישראל תשוקה וחמדה וכסיפה לארץ ישראל, עד שיבער בלב האדם הישראלי חשק וחמדה עזה להיכנס לארץ בעת היותר מוקדמת. ועל ידי אש התשוקה הזאת לארץ ישראל יהיו כדאיים לירש את הארץ למרות מה שחטאו בחטא העגל, אף שמצד עצמם לא היו כדאיים לזה.

אם הבנים שמחה פרק ג, ט"ז - עכ"פ אנו רואין כי השי"ת הכניס בלבן של ישראל לשלוח אנשים לא"י לטובתן של ישראל כדי לעורר בהם הכוסף והחשק לארץ הטובה ובזכות זה יהיו המה כדאים לכנס ולירש אותה ועפ"ז תבין גם את הנדון שלפנינו כי אין ספק שרק הקב"ה שחושב תמיד עלינו מחשבות טובות וכדי שלא ידח ממנו נדח הכניס החשק הזאת בלבבות אחב"י אשר מכח ההתערבות בגוים באריכות הגלות החל הזה למדו מעשיהם שיחשקו ויכספו דוקא לארץ אבותינו וימסרו נפשם על זה ומשום זה בעצמו כדאים המה לירש אותה ולהתיישב בה ובטח שמצוה גוררת מצוה שברבות הימים אחר שתתיישב בה הרבה מישראל יטהר הקב"ה את לבבם ויחזרו לעבודתו יתברך וכאשר הבאתי לעיל מרבינו האוה"ח הק' ומרבינו הח"ס ז"ע. אם אנו רוצים לתקן זאת, מוכרחים אנו להשלים עתה מה שהם חסרו אז, היינו לעשות פעלים לעורר אהבה וחמדה בלבבות עם בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם, להיות חושקים וחומדים לארץ חמדה של אבותינו, ואש תיקוד בקרבם לבוא ולירש את הארץ הקדושה, ויחמדו אליה יותר מכל חמדה שבעולם - זה יהיה התיקון השלם לקלקול הרב'.

של"ה פרשת שלח תורה אור י' - המרגלים הם כת רשעים, וכוונתם היתה ברע לעשות עיכוב לישראל במדבר, והתחילו בהמצאות לעשות שהיו לישראל, וכשלא סיפק ההמצאה ראשונה אז הוציאו דיבה בפרהסיא. וטעמם היה, כי הבינו למה לא נשלחו הנשיאים הראשונים נחשון וחבריו, אלא ודאי גדולתם שמורה להיות בארץ ישראל, ובודאי כך היה אם לא נגזרה מיתה. וחשבו המרגלים, כל זמן שישראל בחוץ לארץ ישארו הם בנשיאות, דכיון שעלו לא ירדו. ואפשר שזהו ענין במה שאמרו כשרים [היו] באותה שעה, רצה לומר, בחוץ לארץ ראויים מנהיגים. ואחר כותבי זה מצאתי כן בזהר.

אוה"ק א' חכמת הקודש ה' - ... ולזאת קרואים הם אמיצי הכח, אלה הלבבות אשר אור ד' הוא כל תוכן ח"הם. גם אם נשברו ונוקשו מרוב יאוש, גם אם נתעלפו ממיעוט אמונה בעצמם, גם אם עיפו במלחמתם נגד המון רב, ההולך בבטחה אל הרוח אשר עיניו הפקוחות לפי דעתו ישאוהו, לא יחדלו תת מתקם, לא יחדלו להתעודד, ודגל רזי תורה, וחוסן דעת ואמונה ברורה ופנימית, וישועת עולמים לישראל ולאדם, לגויות ולנשמות, לעולם ולעולמים כולם, לגדולים ולקטנים, לזקנים ולצעירים, בידם. ואם אנו מדברים והאילמות תוקפת אותנו, אם אנו מבטאים והמושגים נטבעים בדומיתנו, מפני שאין בנו כח להדריר את הדבור, לחפש את המילול, לא בשביל כך נבהל ונסוג אחר מחפצנו הקבוע. כבודת הפה לא תעצור כח לעצור את הזרם של החפץ הנשגב, אשר דבר ד' בו יגלה, אשר יאמר דבר לאזר כח לנכשלים, לבשר שלום ליריבי עם. בורא ניב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב, אמר ד', ורפאתיו.

שבוע טוב ומבורך